

Millal pöörduda arsti poole või kutsuda kiirabi?

Kui palavik on kõrge, pulss tavapärasest oluliselt kiirem ning vererõhk madalam, hingamine on muutunud kiiremaks ja raskemaks, on tekkinud jõuetus, nahk on jahe, kahvatu ja hall, tuleb otsekohe helistada häirekeskusesse numbril 112 ning kutsuda kiirabi. Kui pereliige või kõrvalseisja ei oska hinnata seisundi ohtlikkust, tasub esmalt helistada perearstile või ööpäevaringsele perearsti nõuandetelefonile 1220.

Arstidele on väga tähtis patsiendilt ja tema lähedastelt saadud teave patsiendi tervise kohta. Infot tuleks anda võimalikult täpselt ja ausalt. Abi võib olla ka sellisest infost, mis ei tundu esmapilgul patsiendile või tema lähedasele oluline.

Tähtis teave on kaebuste iseloom ja tekkimise aeg, kaasuvate haiguste esinemine, ravimite tarvitamine ning ravimiallergiate esinemine. Sepsise korral ei pruugi inimene olla võimeline oma seisundit või enesetundemuutusi ise kirjeldama.

Diagnoosimiseks kasutatakse laboriuuringuid (vere-, uriini-, röga-, roojaproov jne), samuti tehakse röntgeniuuring ning vajaduse korral kompuuter- ja ultraheliuuring. Nii on võimalik leida üles haiguskolle ja teha kindlaks nakkuse põhjustanud haigustekitaja, mille põhjal saab valida sobiva antibiootikumravi.

Inimene, kellel on diagnoositud sepsis, on väga raskelt haige ja vajab haiglaravi.

1220 PEREARSTI NÕUANDETELEFON

Eesti patsiendijuhend

Sepsise (veremürgistuse) ohumärgid

Mis on sepsis?

Sepsis ehk veremürgistus on keha äärmuslik reaktsioon infektsioonile. Kui infektsioonitekitaja, milleks on tavaliselt bakter, viirus või seen, tungib inimese organismi ja leiab seal elutegevuseks soodsa keskkonna, tekib sellele vastureaktsioon. Kui vastureaktsioon on ülemäärane, tekibki sepsis.

Sepsise ravi toimub alati haiglas.

Sepsise riskirühma kuuluvad inimesed

Sepsist ennetada on raske. Kõige olulisem on märgata selle ohumärke õigel ajal. Sepsise teke on soodustatud inimesel,

- kes on vanemaeline (üle 75 eluaasta);
- kellele on viimase kuue nädala jooksul tehtud operatsioon või protseduur või kellel on hiljuti esinenud trauma (põletused, haavad);
- kellel on nõrgenenud immuunsüsteem, näiteks krooniliste haiguste või pahaloomulise kasvaja tõttu;
- kes tarvitab pika aja jooksul hormoonpreparaate, immuunsust nõrgestavaid ravimeid või on keemia ja kiiritusravil;
- kes on rase või viimase kuue nädala jooksul sünnitanud;
- kes liigtarvitab alkoholi või teisi sõltuvusaineid;
- kes on hiljuti pikalt viibinud haiglaravil;
- kellele on paigaldatud liigeseprotees, kateeter või mõni muu võõrkeha.

Kuna sepsis ohustab ennekõike eakaid ja kroonilisi haiguseid põdevaid patsiente, on sellesse suremus suur, ulatudes kuni 40%-ni. Suremust aitavad vähendada sepsise kiire äratundmine ja ravi kohene alustamine.

Sepsise sümptomid

Kui sinul või sinu lähedasel esineb samal ajal **kaks või rohkem allpool loetletud sümptomit**, pöördu kiiresti arsti poole, helista ööpäevaringsele perearsti nõuandetelefonile 1220 või kutsu kiirabi numbril 112.

Sepsisele viitavad järgmised sümptomid:

- palavik üle 38 kraadi, sageli koos külmavärinatega. Käed ja jalad võivad olla jahedad;
- tavapärasest madalam kehatemperatuur (alla 36 kraadi);
- hingeldus;
- segasus, tavapärasest erinev käitumine;
- tavapärasest oluliselt madalam vererõhk;
- tavapärasest oluliselt kiirem pulss;
- üldine nõrkus, jõuetus;
- söögiisu puudumine;
- vähenenud urineerimine.

